

La meva quimera

Abunden en el món, y més que en lloc en la nostra terra, els homes que són com els pals de telègraf: al cap d'amunt tenen les xicotetes per ont passen els filferros conductors d'electricitat y per lo tant de la paraula ab ales, però'ls pals no'n saben res, y hi són absolutament estrangers.

Així ha passat ab les idees que he emeses en les meves dues conferencies a l'Ateneu Barcelonès. Reporters, comentaristes y sectaris de tota mena han fet tot lo que han pogut, sense adonarsen o ab malicia, segons els casos, pera estrafer el sentit de les meves paraules y donarhi un alcans completament esgarriat de la meva intenció.

Si jo fos un escriptor confús o hagués comès ambigüitats, aqueixos senyors serien disculpables. Més tothom ha regonegut que m'havia expressat ab una claretat perfecta. A que vé, doncs, aqueix prurit de tergiversar els meus conceptes y ferme dir coses que mai he pensat? Serà que'l reporterisme de Barcelona es propi d'una capital de darrera classe, com Soria? Lo que ha succeït ab les meves conferencies demostra una volta més que una de les coses que encara estem per fer en el nostre país es la premsa, y segonament que l'ambient polític està saturat d'una mala fe que dona náusies.

Per això faig aquest epíleg a les meves dues disertacions.

Començo per dir que si a Barcelona no hi hagués el patumisme triomfant en tots els partits, sectes, confraries, grupus y capelles, els meus treballs no haurien tingut aqueixa agror que tant ha molestat fins a gent que participa de moltes de les opinions que jo professo. Però'l personalisme agut que pateix la societat ibèrica d'aquesta temps fa que homes com jo, que no van a la conquesta de cap lloc, siguin excomunicats o bé incompresos pels que tenen sed d'acaparament o enveja del bé d'altri.

Però jo, enamorat de l'obstacle y de la lluita, aprofito l'ocasió que'm proporciona la mala fe que impera en el món de la política, pera afirmar ben clarament la situació que jo adopto en la lluita desvetlladora que sosté Catalunya, com expandiment del seu instint de conservació.

Com pot veures per tots els articles de polèmica y estudis que vaig publicar en *L'Avenç* y en *Catalonia*, jo he perdut la fe en Espanya. El coneixement que tinc d'ella m'ha fet arrelar la creencia de que pel seu propi esforç no podrà aixecarse de la miseria moral que la corseca. Desde'l comensament de la meva tasca he vingut afirmant que hi havia un antagonisme fondo entre l'Espanya tradicional y l'obra reformatriu que jo atribufa a la Catalunya moderna.

Totes les meves crítiques contra l'Es-

panya y zorrillista, d'esperar la República del concurs de les baionetes. El partit republicà espanyol, tenint de coquetejar ab l'exèrcit, ha degut menjar-se'l programa. Actualment, doncs, els republicans espanyols són un partit, una colecció de individus, però no representen cap forsa vital que pugui inspirar confiança a les noves generacions.

Per haverse solidarizat ab el militarisme, el republicanisme representa l'extrem oposat del moviment reconstructor de Catalunya, principalment fundat sobre el treball, sobre l'avens, sobre l'educació.

Jo'm sento separat de la dreta catalanista perquè dono importància capital al problema de la cultura, al problema religiós y a la lliure organització de les classes proletaries pera defensar els seus interessos y millorar la seva situació.

S'equivoquen els que creuen que jo al criticar certes manifestacions del Nacionalisme català, entro en el nacionalisme espanyol. Pera mi, Espanya no té cap unitat moral. Es un feix de grupus diversos lligats pel caciquisme y per la circulació fiduciaria, però no componen cap orientació. Si Espanya hagués fet una civilització, probablement estaria unida, perquè la cultura hauria servit de llas de unió per sobre de les diversitats ètniques. Ara ja es tard. Espanya, doncs, si s'ha de reconstruir es sobre noves bases; el grupu català, ab llengua propia y fisonomia característica, té dret a tractar ab Espanya com de potencia a potencia.

Els que creguin que jo, perquè critico les pastorals del bisbe de Vic tinc d'anar a fer manifestacions a benefici de l'«Electra» de Pérez Galdós, demostren que no'm coneixen. Estic molt per sobre de aqueixa literatura grollera que coneix l'actualitat o que procura treure profit de les epilepsies tant aviat clericals com anticlericals, però sempre absolutistes y dogmàtiques, de l'infelís poble espanyol.

Així com la característica de l'intel·lecte modern es desferse d'apriorismes y escoles y posar per sobre de tot l'experiència, la característica de l'estat de Catalunya, adhuc d'Espanya, es l'anorreament dels partits històrics.

El moviment que ha donat lloc a la Solidaritat catalana es una revelació de voluntat colectiva, raríssima en tots els pobles, deguda principalment a l'ofensa infligida a la dignitat dels catalans.

La seva conseqüència immediata ha sigut la descomposició dels vells organismes. Hi ha varies forces disperses que estan esperant un moviment d'orientació d'acord ab els ideals moderns de política racionalista y positiva, y jo crec que se acosta'l moment favorable pera que els que estem a l'esquerra de tots els partits catalans comensem a fer el tacte de colzes y ens posem en filera pera tenir una intervenció directa en la política catalana.

panya vetusta venen de la creencia en que ella, en tant que nació, ha acabat el seu paper històric. Totes les meves crítiques contra la Catalunya vella són degudes an el meu desitg de veure que's deslliuri del lastre tradicional que l'impeideix d'esdevenir gran, forta, lliber i y progressiva.

Ho dit y he repetit que la transformació que jo domano pera la nostra terra no vol dir que soc partidari de la desaparició del modo d'esser del català, modo d'esser revelat en la seva llengua, en el seu amor a la voluntat, en la seva tendència civilista.

Y aquí està'l punt primordial del problema català y de les lluites presents entre Catalunya y l'Espanya tradicional. Nosaltres, els catalans moderns, representem l'esperit civilista, pacífic, industrial, comercial, de socialitat y de benestar, contra l'esperit guerrer, militarista, d'inorganització, de tribu impolítica, d'inaptitud pera la vida civil, propi de les demés terres espanyoles. Jo no crec que existeixi una civilització espanyola: per això Europa ens mira de reüll. Jo vull que Catalunya fassi una civilització, mitg indígena quan pugui, mitg alienígena quan se necessiti'l concurs de l'extranger.

Nosaltres, per excursionistes que siquem, no podem anar a implantarla a *Las Batuecas*, perquè de primer ens tenim de fer forts a casa. Després ja anirem a civilitzarlos si'ls plau per força. Y jo, que no soc pas botiguer, afirmo que les demés províncies espanyoles no tenen cap dret a queixarse de que'ls industrials catalans s'aprofitin dels aranzels pera treurels els quartos. Per evitarho no tenien altra cosa que fer que deixar les guitarres y les castanyoles y posarse a telxir; així no haurien de contemplar vergonyosament les emigracions forsosos de Boado y Béjar.

Però jo que no soc proteccionista y que soo enemic de tot esperit protectiu, afegeixo, baix el punt de vista de l'economia nacional, que les demés províncies espanyoles haurien d'estar agraiades al crèdit que'ls hi concedeix Catalunya, puix si no fos així, Espanya no podria pas comptar ab el concurs dels grans centres productors de l'extranger, perquè'l crèdit particular dels espanyols se cotisa molt baix.

L'acció de Catalunya a Espanya ha de esser fentse Catalunya forta a dintre casa, més que mitjansant l'intervenció política, puix jo no tinc cap fe en la política espanyola.

Dintre uns quants anys se veurà qui tenia raó entre'ls que com l'Unió Catalana creien que de primer s'havia d'organisar interiorment Catalunya, o bé la Lliga Regionalista que s'ha vanagloriat d'haver conduit una lluita electoral, que per ara es sense cap fruit positiu, excepte'l resultat obtingut en la gestió municipal. Y tot s'ha fet dintre'l municipi de Barcelona, malgrat els obstacles que oposa'l poder central a l'engrandiment de la ciutat.

Jo no tinc cap fe en el partit republicà espanyol perquè conté les mateixes taras dels demés partits polítics històrics. El rebutg que jo faig a la part belicosa d'aquell partit es la seva tradició preto-

Això es una conseqüència del moviment que ha creat la Solidaritat, puix aquesta's basa sobre un fet nou en l'història d'Espanya: això es, el d'haverhi una política catalana, una acció de Catalunya completament independent de la política de l'Estat espanyol.

Sobre aquest pla jo vull contribuir an el desvellament nostre y per això vaig acceptar l'hospitalitat que va oferirme EL POBLE CATALÀ, representant ell una política categorisada dintre'l moviment nacionalista, la qual té punts de contacte ab la que nosaltres, els de l'extrema esquerra, voldriem que Catalunya emprengués. Està entès que jo guardo l'autonomia de la meva representació dintre les lluites presents; però establint sempre una corrent de simpatia vers els companys que desde camps distints lluiten coratjosament, correctament, per l'engrandiment de Catalunya.

JAUME BROSSA